

Rekenkamercommissie
Den Helder

Jaarverslag 2022 en onderzoeksplan 2023

8 maart 2023

Inhoud

Inleiding:	2
Missie en Werkwijze:	3
Jaarverslag 2022:	4
- onderzoek naar het subsidiebeleid	
- onderzoek naar praktijk Wet openbaarheid van bestuur	
- onderzoek naar de Omgevingsdienst NHN inzake de uitvoering van de milieu-gerelateerde VTH-taken voor Den Helder	
- doorwerkingsonderzoek	
- financiële verantwoording 2022	
Onderzoeksplan RKC voor het jaar 2023:	9
Begroting RKC 2023:	10

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Rekenkamercommissie Den Helder (hierna: RKC). Dit is het jaarverslag 2022, gecombineerd met het onderzoeksplan 2023.

De rekenkamercommissie heeft op grond van artikel 182 van de Gemeentewet de taak om het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur te onderzoeken op doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid.

De RKC richt zich primair op het onderzoeken van de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid.

Daar wordt door de RKC invulling aan gegeven door het uitvoeren van met name ex post onderzoek. Hiervoor stelt de RKC een centrale onderzoeksvraag op met daarbij behorende deelvragen. Daarna wordt, op basis van een offerte-uitvraag, een onderzoeksbureau geselecteerd. Samen met de onderzoekers van het bureau voert de RKC vervolgens het onderzoek uit.

Het concept-onderzoeksrapport wordt voorgelegd voor ambtelijk wederhoor en gaat daarna naar het college voor een bestuurlijke reactie. Samen met deze reactie wordt het rapport aan de gemeenteraad van Den Helder gepresenteerd. Desgewenst kan de RKC ook een zogenaamde rekenkamerbrief uitbrengen. Dat gebeurt in de regel naar aanleiding van een quick-scan of beknopt onderzoek waarmee relatief snel kan worden ingespeeld op de actualiteit als die daar aanleiding toe geeft.

De werkzaamheden van de RKC dragen bij aan de controlerende en kaderstellende taak van de gemeenteraad ten aanzien van de uitvoering van het gemeentelijke beleid door het college van burgemeester en wethouders.

Voor meer informatie over hoe de RKC haar taak vormgeeft verwijzen wij naar het document 'Missie en werkwijze' uit december 2014 op de website van de gemeente Den Helder. De RKC heeft in 2022 een korte animatie op voornoemde website gezet waarin de procedure en werkwijze van de RKC eenvoudig worden weergegeven.

In dit jaarverslag wordt eerst de werkwijze van de RKC gedurende het jaar 2022 beschreven. Als zodanig wordt ingegaan op:

- missie;
- samenstelling;
- bijeenkomsten;
- onderzoeken;
- financiën.

Hierna wordt het onderzoeksplan van de RKC voor het jaar 2023 behandeld waarin tevens wordt ingegaan op de Wet versterking decentrale rekenkamers die op 1 januari 2023 in werking is getreden. Tenslotte komt de begroting voor het jaar 2023 aan de orde.

Missie en werkwijze

De missie van de Rekenkamercommissie Den Helder luidt als volgt: “*De Rekenkamercommissie Den Helder wil met een open, positief-kritische houding, zorgvuldig en gedegen onderzoek doen. Op deze manier wil zij leer- en verbeterprocessen stimuleren en daarmee bijdragen aan het verbeteren van het bestuur en de organisatie van de gemeente, in het belang van de inwoners van Den Helder.*”

Samenstelling

De RKC bestaat conform de ‘Verordening op de Rekenkamercommissie Den Helder 2014’ uit drie externe leden. Voor dit model is gekozen omdat Den Helder een professionele en deskundige rekenkamercommissie voorstaat, met inbreng van buiten het gemeentelijk circuit. Dit vanwege enerzijds de toegevoegde kennis en kunde en anderzijds de waarborging van het varen van een eigen, onafhankelijke, koers.

Het werk van de RKC kenmerkt zich door objectiviteit en onafhankelijkheid, dat wil zeggen onpartijdig en niet vooringenomen. De RKC werkt primair voor de gemeenteraad, maar niet in opdracht van de gemeenteraad. De RKC opereert onafhankelijk zowel ten opzichte van raad, college van burgemeester en wethouders en ambtelijke organisatie als ten opzichte van burgers, bedrijven en instellingen van Den Helder.

De huidige leden zijn:

- Dhr. M.E. (Marcel) van den Heuvel (voorzitter);
- Mevr. S. (Simone) Bremer-Dijkhuis (lid, plv. voorzitter);
- Dhr. G. (Geert) Mos (lid)

De leden zijn door de gemeenteraad benoemd voor een periode van drie jaar. Op voordracht van de RKC kunnen zij één keer worden herbenoemd voor een aansluitende periode van drie jaar.

Lid	Benoeming	Herbenoeming	Einde termijn
Mevr. S. Bremer-Dijkhuis	06-09-2017	Ja	06-09-2023
Dhr. M.E. van den Heuvel	06-03-2018	Ja	06-03-2024
Dhr. G. Mos	24-06-2019	Ja	24-06-2025

Ambtelijke ondersteuning

De RKC wordt ambtelijk ondersteund door haar eigen secretaris. Tot 1 juli 2022 vervulde John Hagens deze functie, waarna hij is opgevolgd door Anne Bruins.

Lidmaatschap NVR

De RKC is lid van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVR). Als lid van deze vereniging kunnen wij jaarlijks gebruik maken van de mogelijkheid om deel te nemen aan de onderzoeken die door de vereniging worden ingesteld.

Jaarverslag 2022

Gedurende het jaar 2022 is de RKC in totaal zesmaal in vergadering bijeen geweest, voornamelijk langs digitale weg. De vergaderdata in 2022 waren:

- 19 januari
- 6 april
- 22 juni
- 1 september
- 12 oktober
- 16 november

Naast de vergaderingen hebben de leden van de RKC en de secretaris meerdere (bilaterale) overlegmomenten gehad. Op 19 december 2022 heeft de RKC in een bijeenkomst voorafgaand aan de raadsvergadering kennis gemaakt met een aantal raadsleden. In deze bijeenkomst is het filmpje vertoond waarin de werkwijze van de RKC wordt toegelicht, zijn enkele uitgevoerde onderzoeken toegelicht en is ingegaan op de lopende en geplande onderzoeken en op de gestelde vragen.

De RKC plaatst haar onderzoeksrapporten en rekenkamerbrieven op de [website van gemeente Den Helder](#).

1. Onderzoek naar het subsidiebeleid van de gemeente Den Helder	(Afronding in 2022)
2. Onderzoek naar praktijk Wet openbaarheid van bestuur	(Afronding in 2022)
3. Onderzoek naar de Omgevingsdienst NHN inzake de uitvoering van de milieu-gerelateerde VTH-taken voor Den Helder	(Afronding in 2023)
4. Doorwerkingsonderzoek	(Afronding in 2023)

Onderzoek naar het subsidiebeleid van de gemeente Den Helder

De RKC heeft in mei 2021 het bureau B&A opdracht gegeven tot een onderzoek naar het subsidiebeleid van de gemeente Den Helder. Doel van de RKC is middels dit onderzoek voor de raad inzichtelijk te maken in hoeverre de gemeente Den Helder ervoor zorgt dat de subsidies die ze verstrekt doeltreffend en doelmatig zijn. Daartoe is in dit onderzoek bijvoorbeeld nagegaan wat de omvang van de subsidies is en welke maatschappelijke doelen daarmee worden nagestreefd en op welke wijze de sturing en controle op het subsidiebeleid door de gemeenteraad plaatsvindt. Het onderzoek heeft geleid tot de volgende hoofdconclusie: de gemeente heeft, met het verstrekken van subsidies, onvoldoende zicht op het realiseren van maatschappelijke doelen bij de meeste verstrekte subsidies en de raad kan de controlerende taak niet goed uitvoeren. Het rapport is op 13 juni 2022 aangeboden aan de raad. De raad heeft op 13 juni 2022 unaniem besloten de conclusies zoals die door de RKC in het eindrapport zijn gesteld te onderschrijven en deze aanbevelingen uit te voeren, waarbij is besloten de eerste evaluatie plaats te laten vinden twee jaar na invoering van de aanbevelingen uit het rapport van de RKC.

Onderzoek naar praktijk Wet openbaarheid van bestuur

In 2021 heeft de RKC meegedaan met het DoeMee-onderzoek van de NVRR, uitgevoerd door Pro Facto. Hierin werd de toepassing van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) door decentrale overheden onderzocht. De centrale vraag in dit onderzoek was hoe decentrale overheden vorm geven aan de afhandeling van Wob-verzoeken, in hoeverre dit rechtmatig gebeurt, hoe hier verantwoording over wordt afgelegd, hoe de actieve openbaarmaking is geregeld en hoe dat zich verhoudt tot de eisen die de Wet open overheid (Woo) vanaf 1 mei 2022 stelt. 83 gemeenten hebben meegedaan aan dit onderzoek. Op de website van de NVRR is de eindrapportage raadpleegbaar evenals het onderzoeksprotocol. De RKC heeft Pro Facto ook gevraagd om een onderzoeksrapportage op te stellen, met daarin een op Den Helder toegesneden analyse van de informatie die in het kader van het NVRR DoeMee-onderzoek is verzameld. De centrale vraag hierin is hoe Den Helder uitvoering geeft aan de Wob en hoe dit zich verhoudt tot de eisen van de Woo. Deze vraag is beantwoord aan de hand van de dossierstudie, waarbij tien dossiers van Den Helder zijn geanalyseerd. Hiervoor is informatie uit het vragenlijstonderzoek gebruikt en websiteonderzoek voor wat betreft de indiening van Wob-verzoeken en de publicatie van Wob-besluiten. Ook is gebruik gemaakt van het interview dat begin maart 2022 door onderzoekers is gehouden met de

Wob-coördinator en twee beleidsmedewerkers van de gemeente Den Helder. Door middel van een op 20 oktober 2022 verstuurd rekenkamerbrief heeft de RKC de raad geïnformeerd over de uitkomsten van die nadere analyse en enkele aanbevelingen gedaan. In de rekenkamerbrief wordt gesteld dat de uitvoering van de Wob binnen Den Helder over het algemeen goed voldoet aan de eisen die vanuit de Wob, maar ook vanuit de Algemene wet bestuursrecht gesteld worden. De huidige werkwijze is veelal passend binnen het nieuwe wettelijke kader van de Woo. Er zijn op dat punt nog wel een aantal uitdagingen voor Den Helder. Het is verstandig aandacht te besteden aan de inkorting van de doorlooptijd van een Wob-verzoek, tussen een besluit op het Wob-verzoek en een besluit op bezwaar. Het is wenselijk de vinger aan de pols te houden of het voor medewerkers nog behapbaar is om Wob-verzoeken af te handelen naast hun reguliere werkzaamheden en waar nodig de capaciteit uit te breiden. De kaders en eisen die het werken met de Woo met zich meebrengt dienen voldoende in beeld te worden gebracht bij de medewerkers. In de jaarlijkse begroting moet op grond van de Woo aandacht worden besteed aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van de Woo en in de jaarlijkse verantwoording moet verslag worden gedaan over de uitvoering. Indien dit onvoldoende wordt geacht kan door de raad om aanvullend periodieke informatie worden gevraagd door middel van bijvoorbeeld een Woo-jaarrapportage.

Onderzoek naar de Omgevingsdienst NHN inzake de uitvoering van de milieu-gerelateerde VTH-taken voor Den Helder

In maart 2022 heeft de RKC aan bureau I&O Research opdracht verstrekt om in haar opdracht een onderzoek uit te voeren om zo inzicht te verkrijgen in het Helderse milieugerelateerde Vergunningen-, Toezicht- en Handhavingsbeleid en te beoordelen in welke mate de uitvoering ervan door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (hierna: OD NHN) doeltreffend is en in welke mate de raad kan bijsturen, ook rekening houdend met de voorgenomen invoering van de Omgevingswet. De centrale onderzoeksvraag van het onderzoek luidt: 'Is de OD NHN voldoende toegerust om de milieu-gerelateerde VTH-taken voor Den Helder efficiënt en effectief te vervullen nu en in de nabije toekomst?' Op 6 februari 2023 heeft de RKC het eindrapport aan de raad aangeboden, waarna het is toegelicht en besproken in de vergadering van de raadscommissie Stadsontwikkeling en -beheer op 22 februari 2023. In het rapport komt naar voren dat het college van burgemeester en wethouders meer in control dient te zijn, bijvoorbeeld financieel, in de communicatie met OD NHN, inzake mandaatverlening en dienstverleningsovereenkomst, door prestatie-indicatoren te bepalen en door beleid op te stellen. Als deze maatregelen worden uitgevoerd krijgt de raad meer grip op deze gemeenschappelijke regeling en kan de OD NHN de taken voor Den Helder goed dan wel nog beter uitvoeren. Er zijn geen aanwijzingen dat de OD NHN onvoldoende geëquipeerd zou zijn om de taken voor de gemeente Den Helder in de huidige

situatie efficiënt en effectief uit te voeren. Het is wel voor de gemeente Den Helder, mede door problemen in het stelsel zelf, lastig om inhoudelijk te beoordelen wat de kwaliteit en meerwaarde is van de OD NHN. Voor de toekomst zijn er ook zorgen over de robuustheid van de OD NHN. Het is belangrijk dat er in de komende periode helderheid komt over de taken die de OD NHN gaat uitvoeren voor de gemeenten en de provincie. Vanuit de gemeente Den Helder vraagt dit om collegebrede betrokkenheid bij dit vraagstuk. De raad heeft op 6 maart 2023 besloten de conclusies uit het rapport te onderschrijven en het college een aantal opdrachten als uitvoering van de aanbevelingen te geven, waarbij het college bij uitvoering per afzonderlijke opdracht de financiële consequenties in beeld brengt. Tevens besloot de raad (na het aannemen van een amendement) het college op te dragen de bevindingen betreffende de oorzaken van de beperking van de mogelijkheden van de RRN om invloed uit te oefenen op de OD NHN te delen met de colleges van de RRN-gemeenten en zich in te spannen om in RRN-verband te komen tot verbeteringen dienaangaande, evenals het college op te dragen de raad, behalve via het reguliere planning- en control-instrumentarium, uiterlijk 1 december 2023 middels een raadsinformatiebrief te informeren over de (voortgang van de) uitvoering van de genoemde opdrachten en/of de wijze waarop daar invulling aan is (of zal worden) gegeven, alsmede de eventuele resultaten daarvan en deze raadsinformatiebrief vervolgens ter bespreking te agenderen in een vergadering van de raadscommissie Stadsontwikkeling en -beheer.

Doorwerkingsonderzoek

De RKC heeft in december 2022 het onderzoeksbureau Unravelling Onderzoek & Advies BV opdracht gegeven om nazorgonderzoek uit te voeren naar de volgende uitgebrachte rapporten:

- De effecten van de transformatie in de jeugdzorg in Den Helder; Wat is (tot nu toe) het effect van de transformatie van de jeugdzorg in de gemeente Den Helder?
- Armoede- en schuldenbeleid in de gemeente Den Helder - Onderzoek naar voortgang van beleid en uitvoering; Sluit het beleid dat de gemeente Den Helder heeft geformuleerd rond armoede en schulden aan op landelijke en regionale ontwikkelingen en zijn de geformuleerde verbeteringen in gang gezet?
- Financiële risico's GGDHN; Welke risico's lopen de afzonderlijke gemeenten binnen het huidige financieel meerjarenperspectief en op welke wijze kunnen de gemeenteraden en de colleges de grip op deze risico's verstevigen?
- DoeMee-onderzoek naar toezicht en handhaving op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid; Welk toezichts- en handhavingsbeleid op het gebied van OOV heeft de gemeente vastgesteld en wordt dit beleid doelmatig en doeltreffend uitgevoerd?

De centrale onderzoeksvraag luidt: 'In hoeverre en op welke wijze zijn de door de gemeenteraad overgenomen aanbevelingen uitgevoerd en wat is de doorwerking van de rekenkamerrapporten in de gemeentelijke organisatie?'

Het onderzoek is eind 2022 gestart en wordt naar verwachting in 2023 afgerond.

Financiële verantwoording 2022

Jaarrekening 2022 Rekenkamercommissie Den Helder		
Bedragen in euro's (€)	Begroting	Werkelijk
Onkostenvergoedingen en vergaderkosten	€ 14.450	€ 13.000*
Lidmaatschappen, abonnementen	€ 750	€ 645
Externe ondersteuning (Kosten onderzoeksbureaus)	€ 45.000	€ 35.290
Bedragen totaal in euro's (€)	€ 60.200	€ 48.935

* Vanwege de coronapandemie en de beperkende overheidsmaatregelen die daarvan het gevolg waren vonden een aantal vergaderingen in 2022 langs digitale weg plaats, hetgeen heeft geleid tot een besparing van de reiskosten

De RKC is met betrekking tot haar kosten en uitgaven ook dit jaar binnen het beschikbare budget gebleven, maar constateert wederom dat men name de kosten voor het inhuren van onderzoekers en onderzoeksbureaus een stijgende lijn laat zien.

Onderzoeksplan RKC voor het jaar 2023

Op 22 februari 2023 is het eindrapport Effectiviteit milieugerelateerde VTH-taken Omgevingsdienst NHN aan de raad aangeboden. Hiermee is dit onderzoek afgerond.

Uit het hiervoor genoemde jaarverslag blijkt dat in 2022 een begin is gemaakt met het doorwerkingsonderzoek. Dit onderzoek voltooien we in 2023.

De RKC is voornemens om in 2023 een onderzoek naar het informatieveiligheidsbeleid te starten. De focus zal liggen op drie aspecten, t.w. organisatie/proces, mens en techniek, om in de breedte inzicht te krijgen in de stand van de informatieveiligheid. Voert Den Helder de acties in het kader van de VNG Agenda Digitale Veiligheid uit en wat is daarvan de voortgang? Is de informatieveiligheid bij de gemeente Den Helder voldoende gewaarborgd?

In het najaar van 2023 vraagt de RKC aan de leden van de gemeenteraad om geschikte onderzoeksonderwerpen aan te dragen.

De RKC is voornemens om in 2023 deel te nemen aan overleggen met een aantal andere rekenkamers uit de regio boven 't IJ. Dit zijn bruikbare informele bijeenkomsten.

Op 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. Deze wet wijzigt onder andere de Gemeentewet. Met inwerkingtreding van deze wijzigingen is het na 1 januari 2023 verplicht om een onafhankelijke rekenkamer in te stellen. Het instellen van een rekenkamercommissie is niet meer toegestaan. De 'Verordening op de Rekenkamercommissie Den Helder 2014' vervalt van rechtswege op 31 december 2023. Uiterlijk op 1 januari 2024 zal de gemeenteraad een onafhankelijke rekenkamer instellen, inclusief de benoeming van leden.

Begroting RKC 2023

Tenslotte treft u hieronder de begroting van de RKC voor het onderzoeksjaar 2023 aan.

Bedragen in Euro's (€)	Begroting 2023
Onkostenvergoedingen	€ 15.000
Lidmaatschappen, abonnementen	€ 670
Externe ondersteuning	€ 50.030
Totaal	€ 65.700

Foto's: John Hagens en Unsplash